

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2010

Pavína Charvátová

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Porovnání činnosti Městské policie Hradec Králové
s Městskou policií Pardubice

Pavλίna Charvátová

Bakalářská práce

2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Pavína CHARVÁTOVÁ**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Veřejná ekonomika a správa**

Název tématu: **Porovnání činnosti Městské policie Hradec Králové
s Městskou policií Pardubice**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Policie České republiky
Městská policie Hradec Králové
Městská policie Pardubice
Analýza činnosti Městské policie Hradec Králové a Pardubice
Cílem bakalářské práce je seznámit s činností Městské policie se zaměřením na porovnání dvou velkých krajských měst Hradec Králové a Pardubice.

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BRÁZDA, Jan. Komunální policie ve velkých městech. Praha : PA ČR,
2008. 120 s. ISBN 978-80-7251-274-4.

MACEK, Pavel, HÁJEK, Vladimír. Obecní policie. Praha : Policejní aka-
demie České republiky, 1998. 161 s. ISBN 80-85981-78-5

MACEK, Pavel, HÁJEK, Vladimír. Obecní policie II. Praha : PA ČR,
2003. 168 s. ISBN 80-7251-133-5

Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii

Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky

Vedoucí bakalářské práce: PhDr. Miloš Charbuský, CSc.
Ústav veřejné správy a práva

Datum zadání bakalářské práce: 30. června 2009

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Robert Baťa, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 17. července 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne

.....

Poděkování

Děkuji vedoucímu mé bakalářské práce panu PhDr. Miloši Charbuskému, CSc. za odborné konzultace, cenné rady a ochotu a pomoc při zpracování této práce.

ANOTACE

Bakalářská práce popisuje městskou policii. Zaměřuje se na porovnání činnosti městských policií v Hradci Králové a Pardubicích. Rozebírá otázku jejich činností, hospodaření a hlavně se zaměřuje na analýzu řešení přestupků.

KLÍČOVÁ SLOVA

policie, obecní policie, městská policie Hradec Králové, městská policie Pardubice, hospodaření městských policií, přestupky

TITLE

Comparing activities of the municipal police in Hradec Králové with the municipal police in Pardubice

ANNOTATION

Bachelor's thesis describes the city police. It focuses on comparing the activities of municipal police in Hradec Kralove and Pardubice. Examines the question of their activities, farming and mainly focuses on analyzing solutions offenses.

KEYWORDS

Police, municipal police, city police Hradec Kralove, city police Pardubice, city police operations, violations

Obsah

Úvod	10
1 Policie České republiky	12
1.1 Státní policie	13
1.1.1 Základní charakteristika	13
1.1.2 Organizace a řízení	14
1.1.3 Financování Policie ČR	15
1.1.4 Služby Policie ČR	15
1.1.5 Oprávnění a povinnosti policisty	16
1.2 Obecní policie	17
1.2.1 Historie obecní policie	17
1.2.2 Úkoly a řízení obecní policie	21
1.2.3 Právní předpisy obecní policie	22
1.2.4 Financování obecní policie	23
1.2.5 Příslušníci obecní policie	23
1.2.6 Oprávnění a povinnosti strážníků	24
2 Městská policie Hradec Králové	26
2.1 Charakteristika města	26
2.2 Základní informace o městské policii	26
2.3 Činnosti městské policie	27
2.4 Hospodaření městské policie	28
2.5 Složky městské policie	29
2.6 Oddělení prevence kriminality	30
3 Městská policie Pardubice	32
3.1 Charakteristika města	32

3.2	Základní informace o městské policii	32
3.3	Činnosti městské policie	33
3.4	Hospodaření městské policie	35
3.5	Složky městské policie.....	36
3.5	Oddělení prevence kriminality.....	36
4	Analýza činnosti Městské policie Hradec Králové s Městskou policií Pardubice	38
4.1	Veřejný pořádek.....	40
4.2	Doprava.....	41
4.3	Dohled nad parkovacím systémem	42
4.4	Uložené sankce	42
	Závěr	44
	Seznam použité literatury	45
	Seznam použitých zkratk	46
	Seznam grafů	46
	Seznam tabulek.....	47

Úvod

Policie tvoří systém orgánů veřejné správy, která plní specifické úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti. Dbá na to, aby nebyl ohrožen život, zdraví nebo majetek občanů na území celého státu. Podle zřizovatele se policie dělí na státní policii a obecní (městskou) policii. Státní policie působí na celém území České republiky, naproti obecní (městské) policii, která má pro svou působnost vymezen určitý obvod.

Ve své práci jsem si vybrala seznámení především s obecní (městskou) policií, protože si myslím, že tato policie je svou činností blíže ke svým občanům a ví, jaké problémy jsou v jejich místě působení, snaží se na ně poukázat a co nejlépe vyřešit nebo účinnou prevencí jimi předcházet.

Jak z názvu vyplývá, vybrala jsem si na porovnání Městskou policii Hradec Králové a Městskou policii Pardubice. Městskou policii Pardubice jsem si zvolila proto, že jsme ji navštívili v rámci předmětu Územní správa a jejich práce mě zaujala natolik, že jsem se rozhodla rozebrat jejich činnosti v mé bakalářské práci. Porovnání by nebylo možné bez druhé městské policie, a jelikož bydlím v Hradci Králové, výběr byl jednoznačný, i díky tomu, že spolu obě městské policie sousedí a počty obyvatel v těchto krajských městech je přibližně stejný, tím je i srovnání činností pro čtenáře objektivnější.

Někteří lidé berou policii jakou „strašáka“, který umí jen dávat pokuty a tím znepríjemňovat jejich životy. V mé práci se proto snažím rozebrat činnosti obou městských policií a vyzdvihnout jejich práci, která není mnohdy vůbec jednoduchá, příkladem je třeba situace, kdy pomáhají na nějaké sportovní akci a musí se potýkat s podnapilými účastníky a mnohdy musí použít i přiměřené násilí. Práci strážníků obdivuji, protože musí být fyzicky a hlavně psychicky odolní, i proto, že bych jednou v tomto sektoru chtěla sama pracovat.

Cílem mé bakalářské práce je seznámit s činností městské policie se zaměřením na porovnání dvou velkých krajských měst Hradec Králové a Pardubice.

Svoji bakalářskou práci jsem rozdělila to čtyř velkých kapitol, a to Policie České republiky, Městská policie Hradec Králové, Městská policie Pardubice a Analýza činnosti Městské policie Hradec Králové a Pardubice.

V první kapitole jsem vysvětlila základní pojmy policie, veřejný pořádek a bezpečnost. Dále jsem jen okrajově popsala státní policii, její organizační složení, financování, oprávnění a povinnosti policistů. Větší část první kapitoly jsem zaměřila na podrobné vysvětlení oblasti obecní policie. Vymezila jsem historii pomocí časových úseků, úkoly a řízení obecní policie, financování, oprávnění a povinnosti příslušníků obecní policie s jejich detailním vymezením.

V druhé a třetí kapitole charakterizují Městskou policii Hradec Králové a Pardubice. Zde jsem se zaměřila na základní informace o městě a o městské policii. Dále jsem zde uvedla vývoj počtu strážníků, činnosti městských policií, jejich hospodaření. Nakonec jsem se ještě zaměřila na oddělení prevence kriminality.

V poslední kapitole jsem provedla analýzu řešení přestupků Městské policie Hradec Králové s Městskou policií Pardubice. Přestupky jsem rozdělila na 3 základní skupiny, a to doprava, veřejný pořádek a dohled nad parkovacím systémem. Každou skupinu jsem jednotlivě analyzovala.

1 Policie České republiky

Pojem policie je odvozen z řeckého slova „politea“, který má v překladu význam jako spořádaný stav města nebo činnost, která míří k dosažení takového stavu. V průběhu vývoje obsahu se pojem stále zpřesňoval a zužoval. Původně se pod pojem policie vztahovala veškerá státní činnost, dále pak státní správa a v období tzv. policejního státu už správu vnitřní, která neobsahovala oblasti obrany, financí a justice. Správa vnitřní byla až do období liberálního státu. O tohoto období se policie zabývala ochranou společenského řádu a odvracením jeho ohrožení a poruch. V současnosti se pod pojetím policie představíme systémem orgánů veřejné správy, který je označován jako správa policie. Správa policie má specifické poslání na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti. Působí tak, aby byl ve společenství zorganizovaném jako stát zajištěn takový stav, který zaručí, že nebude ohrožen život, zdraví nebo majetek občanů.

Podle zřizovatele policii dělíme na státní a obecní. Státní policie se nazývá Policie České republiky (dále jen PČR), která je zřizována Ministerstvem vnitra. Obecní policie jsou zřizovány obcemi a nesou její název.

Správu státní a obecní policie je vhodně i při různém organizačním postavení policistů a strážníků posuzovat komplexně a ve vzájemných souvislostech. Vnitřní pořádek a bezpečnost v obcích a městech jsou základními prvky pro zajištění optimálního stavu na tomto úseku v celé republice. Důležité je koordinovat činnost obou uvedených druhů policie tak, aby nebyl ohrožen veřejný pořádek.¹

Veřejný pořádek lze charakterizovat jako soubor společenských vztahů, které vznikají, rozvíjejí se a zanikají na místech veřejných. Tyto vztahy jsou upraveny právními i neprávními předpisy, jejichž zachování je významné pro zajištění klidného a bezporuchového chodu společnosti.

¹ POLIÁN, Milan. *Organizace a činnost veřejné správy*. 1. vyd. Praha : Prospektrum, 2001. 342 s. ISBN 80-7175-098-0, str. 64

Bezpečností se rozumí stav, kdy se jednotlivec, komunita či stát necítí být ohrožen závažnými hrozbami. Myslí si, že je schopen se před nimi účinně chránit.

Bezpečností a veřejným pořádkem se hlavně zabývá policie, ale i jiné orgány, jako je například vláda a ministerstva.

1.1 Státní policie

1.1.1 Základní charakteristika

Policie České republiky je ozbrojený bezpečnostní sbor, který působí na celém území republiky. Plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku bezpečnosti a další úkoly upravené stanovenými právními předpisy. Působí na území České republiky (dále jen ČR) a slouží veřejnosti. Může působit i v zahraničí, ale jen v případě, že je to stanovené v zákoně. Například se může zúčastnit nějaké akce, která je zřízena mezinárodní organizací, kdy Česká republika je členem této organizace, nebo mají mezi sebou uzavřenou dohodu.

Vznikla na základě přeměny dne 15. července 1991 z Veřejné bezpečnosti Sboru národní bezpečnost, kdy byla upravována zákonem č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky. Od 1. ledna 2009 je činnost Policie České republiky upravena novým zákonem č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Při plnění svých úkolů postupuje policie také podle Parlamentem schválených, ratifikovaných a vyhlášených mezinárodních smluv, jimiž je ČR vázána. Je oprávněna spolupracovat s mezinárodní organizací Interpol a s jinými mezinárodními organizacemi a zahraničními bezpečnostními sbory.²

Úkoly policie vykonávají zaměstnanci policie a příslušníci policie. Plní zejména tyto úkoly:

- chrání bezpečnost osob a majetku,
- spolupracuje při zajišťování veřejného pořádku,

² POLIÁN, Milan. *Organizace a činnost veřejné správy*. 1. vyd. Praha : Prospektrum, 2001. 342 s. ISBN 80-7175-098-0, str. 65

- odhaluje trestné činy a přestupky,
- vyšetřuje trestné činy a přestupky,
- dohlíží na bezpečnost a plynulost silničního provozu a spolupracuje při jeho řízení,
- vyhlašuje celostátní pátrání,
- vede evidence a statistiky potřebné pro plnění svých úkolů,
- vede boj proti terorismu.

Jednání policii při plnění úkolů, které jsou dané zákonem, řídí Policejní prezident ČR, pokud tedy zákon nestanoví jinak. Policejní prezident je nadřízený všech policistů. Výjimku tvoří policisté, kteří plní úkoly Ministerstva vnitra nebo v útvech vyšetřování. Ministr vnitra jmenuje a odvolává policejního prezidenta a ten jmenuje a odvolává ředitele služeb.

1.1.2 Organizace a řízení

PČR spravuje Ministerstvo vnitra, která ji přímo neřídí, ale koordinuje její činnost prostřednictvím nástrojů veřejné správy.

Útvary PČR jsou:

- policejní prezidium,
- celorepublikové útvary,
- územní útvary.

Policejní prezidium je vrcholným orgánem policie. V čele stojí prezident, který je nadřízený všech policistů a odpovídá za činnost policie.

Celorepublikové útvary jsou specializované útvary, které jsou vykonávány na celém území ČR. Jsou zřizovány ministrem vnitra na návrh policejního prezidenta. Patří sem tyto soubory:

- Kriminologický ústav Praha,
- Letecká služba,
- Národní protidrogová centrála SKPV,
- Služba cizinecké policie,
- Úřad dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu SKPV,

- Útvar odhalování korupce a finanční kriminality SKPV,
- Útvar pro odhalování organizovaného zločinu SKPV,
- Útvar pro ochranu prezidenta ČR,
- Útvar pro ochranu ústavních činitelů,
- Útvar rychlého nasazení,
- Útvar speciálních činností SKPV,
- Útvar zvláštních činností SKPV.

Územní útvary jsou specializované územně a zřizují se na návrh policejního prezidenta a ministrem vnitra. Těchto útvarů je 14, sídlí v každém kraji.

1.1.3 *Financování Policie ČR*

Z hlediska financování jsou výdaje na státní policii ČR uvedeny v kapitole Ministerstva vnitra. Finanční zabezpečení PČR představuje soustavu opatření přijímaných již v míru k udržení chodu národního hospodářství a jeho nezbytné výkonnosti v případě ohrožení státu či vzniku konfliktu.

Na financování, a tedy fungování přispívá svým dílem každý daňový poplatník. Služby policie jsou poskytovány bezplatně, neboť stát prostřednictvím policie dbá na zákonný a demokratický chod společnosti. Prostředky z rozpočtu, resp. příjmy tohoto rozpočtu jsou určeny zejména na:

- vyzbrojení příslušníků PČR,
- režijní náklady (uniformy, neprůstřelné vesty, mzdy),
- materiální zabezpečení (dopravní prostředky, pohonné hmoty),
- výstavbu objektů sloužících potřebám příslušníku PČR a jejich údržbu,
- komunikační a výpočetní techniku.³

1.1.4 *Služby Policie ČR*

Podle náplně činnosti se dále PČR dělí na tyto služby:

³ PILNÝ, Jaroslav. *Ekonomika veřejného sektoru*. Vyd. 2., upr. a dopl. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 248 s. ISBN 978-80-7395-021-7, str. 73

- služba pořádkové policie,
- služba kriminální policie a vyšetřování,
- služba dopravní policie,
- služba správních činností,
- ochranná služba,
- služba cizinecké a pohraniční policie,
- služba rychlého nasazení,
- služba železniční policie,
- letecká služba.

1.1.5 Oprávnění a povinnosti policisty

Policista je ve služebním poměru k ČR. Jeho hlavní povinností je plnit úkoly, které stanovuje zákon nebo další právní předpisy. Musí plnit rozkazy a pokyny nadřízených. Jménem policii jedná a rozhoduje ministr vnitra a služební funkcionář. Z hlediska pravomocí mohou svým podřízeným policistům dávat služební úkoly. Dále mohou organizovat, řídit a kontrolovat jejich činnost a dávat rozkazy a pokyny.

Policista je oprávněn požadovat vysvětlení, požadovat prokázání totožnosti, omezit pohyb agresivních osob, odebrat zbraň, provést prohlídku dopravních prostředků, zakázat vstup na určitá místa, otevřít byt či jiný uzavřený prostor, dohled nad bezpečností a plynulostí silničního provozu a jeho řízení.

Policista má mnoho povinností. Zejména musí dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní při provádění příslušných služebních zákroků nebo úkonů a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezprostřední újma a případný zásah do jejich práv překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného služební činnosti. Dále je povinen při provádění služebního zákroku, pokud to povaha a okolnosti služebního zákroku dovolují, použít odpovídající výzvy. Je povinen se prokázat při výkonu svých pravomocí svou

příslušnost k policii, pokud to povaha a okolnosti služebního zákroku nebo služebního úkonu dovolují.⁴

1.2 Obecní policie

V souladu s právním řádem České republiky obce v samostatné působnosti ve svém územním obvodu a s ohledem na místní předpoklady vytvářejí podmínky pro uspokojování potřeb občanů, k jehož zabezpečení si mohou zřizovat obecní (městskou) policii. Upravuje ji zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Rozlišujeme policii na obecní a městskou. Obecní policie je zřizována obcemi a městská policie je zřizována městy. Z právního hlediska mezi nimi není žádný rozdíl, jen v názvu. Dále když budu hovořit o městské policii, platí stejná ustanovení i pro policii obecnou.

1.2.1 Historie obecní policie

Období do roku 1918

Historie obecní policie sahá zhruba o 2300 let zpět. O starověkých policiích nemáme příliš mnoho zpráv. Je to způsobeno asi tím, že v dřívější době bylo mnoho vojenských organizací (armád), jejich úkolem bylo bránit území před cizími nájezdníky, získávat nová území. První zmínka o policejní činnosti byla ve 4. století př. n. l. v Athénách, kde se začaly objevovat oddíly pořádkové služby, kterými byli tzv. „skytští lučištníci“. Byly podřízeny prefektovi města a jejich úkolem bylo udržování pořádku ve městě.

Nejstarší písemná zmínka o české obecní policii je dochovaná z Vídně z roku 1368. Byli to strážníci hradeb a bran, kteří nejdříve byli najímáni jako žoldáci pomocní a po roce 1400 jako žoldáci z povolání.

⁴ POLIÁN, Milan. *Organizace a činnost veřejné správy*. 1. vyd. Praha : Prospektrum, 2001. 342 s. ISBN 80-7175-098-0, str. 66

Snaha o řešení otázek spojených s bezpečnostní službou spadají až do druhé poloviny 19. století. Důsledkem je, že po revolučních událostech v letech 1848 - 1849 došlo ke změně právní úpravy činnosti státních policejních řadů. V roce 1848 bylo zrušeno poddanství a bylo to následkem toho, že vzniklo obecní zřízení, jež vycházelo ze zásady „základem svobodného státu je svobodná obec“. Pravomoc obce byla přirozená a přenesená, správu v obci vykonával obecní výbor a obecní představenstvo. V čele byl starosta a obecní radní. Starosta mohl v některých případech v řízení místní policii působit samostatně. Vláda měla oprávnění kdykoliv odejmout obcím místní policii a nahradit ji svými orgány.

V druhé polovině 19. století v českých zemích vznikla státní policie. Vzorem zřízení byla policie rakouská. Byl zde tzv. policejní dualismus, tzn. prolínání činnosti policie státní a městské. Koncem 19. století došlo k vytlačení městské policie centra do okrajových center a tam byla podřízena inspekčnímu dozoru četnictva. Městská a obecní policie byla postupně zatlačována četnictvem, až zcela zanikla. Důvod byl ten, že obce ani města neměla finanční prostředky na její financování.

Podstatné je, že policie se vyvinula z armády a byla nejprve klasickou městskou policií. Dále se pak rozšířila i do menších měst a obcí, kdy vznikla obecní policie. Nakonec byla zatlačena státní policií.

Období v letech 1918 – 1939

V tomto období si udržování veřejného pořádku, klidu a bezpečnosti na celém území republiky zajišťoval stát vlastními orgány. Bezpečnostní služby byly rozděleny mezi četnictvo, které bylo v terénu, a policii, která služby vykonávala ve městech. Byl zde zachován rakouský systém. Později došlo k procesu zestátnění policejní správy. V nejnižším stupni prováděla policejní činnost obec, pokud teda nebyla přenesena její působnost na státní policejní úřad. Počet a rozsah místní policie byl závislý velikosti a financování obce.

Četnictvo bylo určeno k udržování veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti na celém území republiky kromě velkých měst. Do oblastí, které vykonávalo četnictvo, patřila policie bezpečnostní, policie silniční a polní, policie ve věcech potravních, policie tržní, policie čelední a týkající se dělníků, policie mravnostní, požární a stavební.

Období Protektorátu Čechy a Morava (1939 – 1945)

Na začátku protektorátu obecní policie fungovala podobně jak v předchozím období. V roce 1942 došlo k upravení postavení místních policejních sborů. Bylo upraveno jejich označení, nový název byl obecní výkonná policie.

Obecní výkonná policie se dělila na uniformovanou a neuniformovanou. Obce, které měly více než 10 000 obyvatel, museli zřídit a udržovat obecní výkonnou policii, a to jak uniformovanou, tak neuniformovanou. Obce s více jak 5 000 obyvateli měli povinnost zřídit a udržet jen uniformovanou výkonnou policii. Zřizování a udržování nebylo v pravomoci obcí a měst. Rozhodnutí vydával ministr vnitra. Podřízenost obecní výkonné policie byla obecnímu starostovi a jeho pověřeným zástupcům, politickým úřadům a ministerstvu vnitra.

Podřízenost se projevovala ve výkonu a kontrole plnění úkolů místní policie. Příslušníci obecní výkonné policie byli zaměstnanci obce, ale jejich služební a platové poměry byly dány předpisy, které byly platné pro vládní policii. Náklady na zřízení nesla obec, ale ta měla možnost získat příspěvek.

Kolem roku 1942 došlo ještě k určitým změnám. Obce, které měli více jak 5000 obyvatel, nemuseli zřizovat obecní výkonnou policii. Tyto obce museli povinnosti přenechat protektorátní policii. Dále museli poskytovat roční příspěvky na osobní a věcná vydání. Prostředky tvořily nejméně dvě třetiny skutečných nákladů a byly vypláceny zemským úřadům.

Obecní výkonná policie se stala součástí policie protektorátní. Velmi se protahovalo zavedení jednotné organizace. Sjednocen byl jedině stejnokroj, který byl skoro stejný jako u vládní policie. Rozdíl byl jen ve výložkách, které byly modré.

Výkon služby nebyl také jednotný. Některé menší sbory podporovaly četnictvo, ale naopak v některých městech byly zřizovány úřady. Některé městské úřady měly i svojí civilní stráž. Bylo docíleno spojení s ostatní správní službou a Kriminální ústřednou v Praze.

Když bychom chtěli porovnat toto období s předchozím, tak období v protektorátu bylo přísnější ve věcech zřizování a organizace činnosti komunálních policejních sborů.

Období poválečné

Dne 17. 4. 1945 schválila vláda osvobozeného československého státu hlavní zásady vzniku nového bezpečnostního aparátu. Obnovená republika začala ve státě zajišťovat vnitřní bezpečnost, která byla stanovena ve vládním programu. V říjnu 1945 měl nový bezpečnostní aparát až 34 396 příslušníků.

Ve stejném roce byly zřízeny tzv. zemské obory bezpečnosti (ZOB). Tyto obory působily při zemských národních výborech v Praze a Brně a pobočka brněnského zemského oboru bezpečnosti v Ostravě.

Podstatné změny, které se týkali organizace, proběhly na počátku padesátých let. V roce 1954 začala platit nová organizační struktura československé bezpečnosti. Řídícím orgánem se stala Hlavní správa Veřejné bezpečnosti. Podřízenými orgány této organizace byly krajské správy a okresní oddělení Ministerstva vnitra.

Dne 1. ledna 1964 vznikly oddělení Veřejné bezpečnosti, jejichž hlavními úkoly byly zabezpečit veřejný pořádek, ochranu vlastnictví, život a zdraví občanů, bezpečnost a plynulost silničního provozu apod.

Další změna, která se týkala vydání rozkazu ministra vnitra v roce 1966, kdy byly zrušeny krajské správy Ministerstva vnitra a okresní oddělení Ministerstva vnitra. Zřízeny byly krajské správy SNB a okresní oddělení Veřejné bezpečnosti.

V letech 1968 – 1969 vznikla změna v postavení a systému Sboru národní bezpečnosti. Ústavním zákonem č. 143/1968 vznikla československá federace. Tento zákon vymezil otázky vnitřního pořádku a bezpečnosti státu ve společné působnosti ČSSR a obou republik.

Vývoj organizace a činnosti Sboru národní bezpečnosti byl ukončen dne 17. listopadu 1989. Důvodem byly revoluční změny ve státě. V rámci resortu Ministerstva vnitra ČR byla provedena řada organizačních změn, které se týkaly všech útvarů a služeb.

Na začátku devadesátých let se obnovila obecní policie, které byla organizační složkou obce. Česká národní rada přijala v prosinci 1991 zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, který platí i v současnosti.

1.2.2 Úkoly a řízení obecní policie

Obecní policie plní úkoly, které zajišťují zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku. Plní dále i úkoly, které nám vystihuje zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii a jsou to zejména tyto:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- podílí se na kriminalitě v obci,
- provádí dohled nad dodržování čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce.

Obecní policii řídí starosta obce, ve statutárních městech a v Praze je to primátor, nebo jiný člen zastupitelstva, který je pověřený tímto orgánem. Jedná jménem obce i v pracovněprávních vztazích strážníků. Při plnění některých úkolů může být pověřena obecní rada, ale musí splňovat kritéria, která upravuje zákon o obecní policii.

Řídící nebo velící subjekty obecní policie musí být tedy schopny nejen řídit a vést podřízené pracovníky, ale také odpovídajícím způsobem organizovat a kontrolovat jejich činnost, umět pracovat s právními normami, zasvěceně radit a odborně proškolovat podřízené pracovníky. Tyto řídicí kádry je vhodné s nárůstem policejního sboru rozšiřovat a doplňovat, nebo postupem času korigovat a specializovat, ve smyslu užší odbornosti.⁵

Obec ale není povinna zřizovat obecní policii. Zastupitelstvo může kdykoliv zřídit či zrušit obecní policii formou obecně závazné vyhlášky.

Obec, které si nezřídila obecní policii, může uzavřít veřejnoprávní smlouvu s jinou obcí ve stejném územním samosprávném celku, která ji má zřízenou. Tato obec bude

⁵ MACEK, Pavel; HÁJEK, Vladimír. *Obecní policie II*. 1. vyd. Praha : Vydavatelství PA ČR, 2003. 168 s. ISBN 80-7251-133-5, str. 51

vykonávat úkoly, které jsou stanovené zákonem, na území obce, která nemá zřízenou obecní policii a je smluvní stranou této smlouvy.

Veřejnoprávní smlouva musí obsahovat označení obcí, které jsou jejími smluvními stranami, určení rozsahu úkolů, které bude policii v obci vykonávat, způsob úhrady nákladů spojených s výkonem úkolů. Tato smlouvu při uzavírání nebo změně obsahu potřebuje souhlas od krajského úřadu. O udělení souhlasu rozhoduje krajský úřad v přenesené působnosti ve správním řízení podle zvláštního zákona.

1.2.3 Právní předpisy obecní policie

Činnost obecní policie je upravena mnoha zákony a vyhláškami. Jedná se hlavně o tyto:

- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů,
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 88/1996 Sb., kterou provádí zákon o obecní policii,
- Nařízení vlády České republiky č. 397/1992 Sb., kterým se stanoví podrobnější úprava vztahů Policie České republiky k orgánům obcí o obecní policii,
- Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky,
- Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

1.2.4 *Financování obecní policie*

Obecní policie je organizační složkou obce. Je financována z příslušného rozpočtu a veškeré příjmy se odevzdávají do rozpočtu obce. Příjmy jsou například přijaté sankční platby, přijaté pojistné náhrady, příjmy z prodeje zboží a poskytování výrobků a služeb, příjmy z prodeje ostatního hmotného dlouhodobého majetku. Výdaje tvoří 2-3% rozpočtu obce. Největší výdaje tvoří mzdy a ostatní provozní výdaje (energie, výzbroj a výstroj). Je to až 75% výdajů.

Policie pro svoji činnost potřebuje i určitou strukturu materiální povahy. Jedná se o účelové objekty (služebny pro policii, výcviková zařízení, garáže), dopravní prostředky (motorová vozidla, letadla, čluny), výzbroj (ruční zbraně), výstroj (vybavení příslušníků policie, hlavně příslušníku speciálních jednotek), spojovací sítě, komunikační technika a výpočetní technika.

1.2.5 *Příslušníci obecní policie*

Příslušníci obecní policie jsou označováni jako strážníci, kteří jsou v pracovním poměru k obci. Plní úkoly při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce se řídí jejich pracovněprávní vztah.

Strážník je veřejný činitel, který vykonává svoje povolání jako zaměstnanec obce. V pracovněprávních vztazích jedná osoba, která obecní policii řídí, buď starosta, nebo jiný pověřený člen zastupitelstva. Strážník má oprávnění zasahovat do práv a svobod třetích osob. Tato osoba musí splňovat určitá kritéria.

Paragraf 4 zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii nám říká, že strážník musí být občanem ČR, který je bezúhonný, spolehlivý, starší 21 let, zdravotně způsobilý, dosáhl středního vzdělání s maturitní zkouškou a má osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů.

Aby mohl být strážník přijat do pracovního poměru, musí mít platné osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů. Toto osvědčení získá absolvováním zkoušky před komisí Ministerstva vnitra. Školení, výcvik a přihlášku zajišťuje obec, v níž je strážník v pracovním poměru.

Zkouška se skládá z písemné a ústní části. Musí být složena na počátku svého působení, ale také vždy po třech letech. Z toho vyplývá, že osvědčení je platné jen po dobu tří let. Vydávajícím orgánem je krajský úřad. Výjimku tvoří Městská policie hlavního města Prahy, kdy osvědčení vydává přímo Ministerstvo vnitra.

1.2.6 Oprávnění a povinnosti strážníků

Strážníci obecní policie jsou pověřeni určitou pravomocí ze zákona k plnění úkolů, které přispívají k dodržování veřejného pořádku a bezpečnosti na území obce. Pravomocí rozumíme souhrn určitých práv, která jsou daná zákonem, a která může vykonávat strážník. Obsah těchto pravomocí jsou označována jako oprávnění.

Strážníci mají prakticky stejná oprávnění jako policisti. Jsou zejména oprávněni požadovat vysvětlení, vyžadovat potřebné údaje od příslušných orgánů, žádat prokázání totožnosti, předvést osobu, odebrat zbraň, zakázat vstup na určená místa, otevřít byt či jiný uzavřený prostor, odejmout věc, použít technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla, vstupovat do živnostenských provozoven, k použití donucovacích prostředků, psa a služební zbraně.

Při provádění zákroků a úkonů k plnění úkolů obecní policie je strážník povinen dodržovat některá pravidla, která jsou popsána níže.⁶

Dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní a nepřipustit, aby osobám v souvislosti s touto činností vznikla bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod překročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného zákroku nebo úkonem.

Poučit osoby o jejich právech, provádí-li podle tohoto zákona zákrok nebo úkon spojený se zásahem do jejich práv nebo svobod, pokud to povaha a okolnosti zákroku nebo úkonu dovolují; v opačném případě je poučí okamžitě, jakmile to okolnosti dovolí.

⁶ BRÁZDA, Jan. *Komunální policie ve velkých městech*. 1. vyd. Praha : Vydavatelství PA ČR, 2008. 120 s. ISBN 978-80-7251-274-4, str. 41

V pracovní době v mezích tohoto zákona provést zákrok nebo úkon nebo učinit jiné opatření, je-li páčán trestný čin nebo přestupek či jiný správní delikt anebo je-li důvodné podezření z jejich páčání.

I mimo pracovní dobu v mezích tohoto zákona provést zákrok, popřípadě učinit jiné opatření, zejména vyrozumět nejbližší útvar policie, je-li páčán trestný čin nebo přestupek, kterým je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo majetek.

Prokázat svou příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie, stejnokrojem s odznakem obecní policie, identifikačním číslem a názvem obce. Jestliže okolnosti zákroku nebo jiného opatření neumožňují, aby strážník prokázal svoji příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie, prokáže se ústním prohlášením „obecní policie“ nebo „městská policie“. Průkazem obecní policie se strážník prokáže ihned, jakmile to okolnosti zákroku nebo jiného opatření dovolí.

Při provádění zákroku je povinen, pokud to povaha a okolnosti zákroku dovolují, použít odpovídající výzvy.

2 Městská policie Hradec Králové

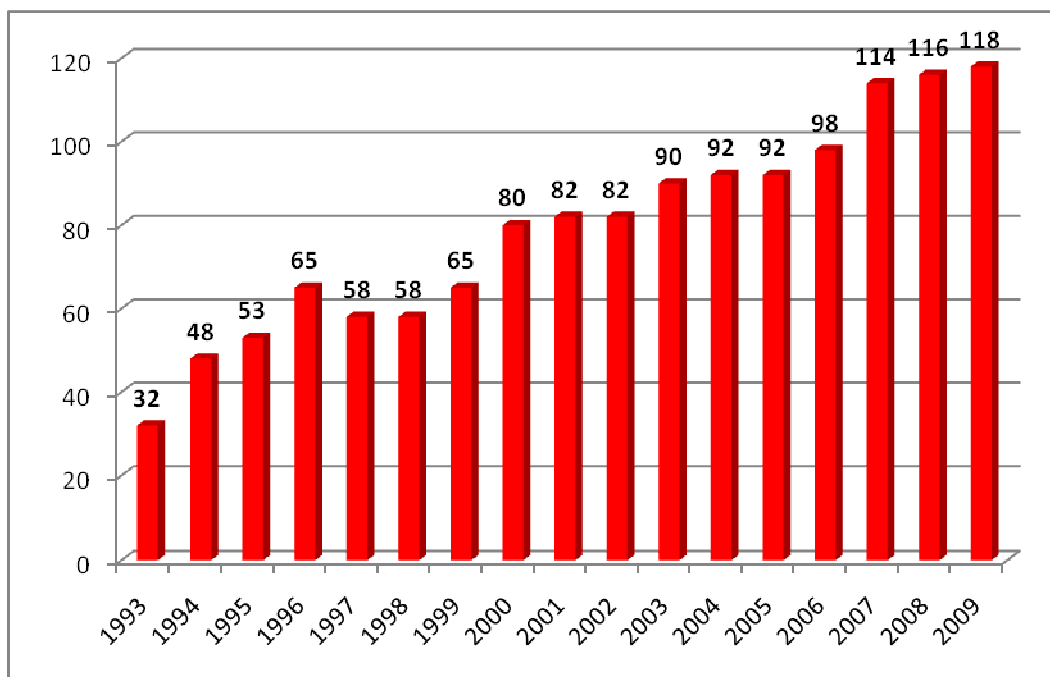
2.1 Charakteristika města

Hradec Králové je statutární město a metropole Královéhradeckého kraje. Leží na okraji Polabské nížiny na soutoku Labe a Orlice. Rozloha tohoto města 106 km² a má 95 890 obyvatel. Hradec Králové je dominantní město kultury a turismu. Největší památková část je na Velkém náměstí. Významnými budovami zde jsou Bílá věž a Chrám svatého Ducha. Hlavní město Praha leží jen 100 km od tohoto města a nedaleko se nacházejí Orlické hory a Krkonoše.

2.2 Základní informace o městské policii

Městská policie Hradec Králové (dále jen MpHK) je výkonným orgánem města, který je založen od 1. 1. 1993. Ředitelství najdeme v ulici Dlouhá, která se nachází na Velkém náměstí. Ke své činnosti používají dále ještě 3 městské obvody a také se starají o 5 okrsků. 1. okrsek má na starosti Březhrad, Plačice a Kukleny, 2. okrsek Svobodné dvory, Chaloupky, Plotíště a Plácky, 3. okrsek Věkoše – Pouchov, Rusek, Piletice a Slatina, 4. okrsek Malšova Lhota, Svinary a Novohradské lesy po Hradečnici a 5. okrsek, který se stará o Roudničku a Novohradské lesy po Hradečnici. Dále na základě veřejnoprávní smlouvy vykonává svojí činnost i mimo město. Tuto veřejnoprávní smlouvu mají uzavřenou s městem Třebechovice pod Orebem a dále s obcemi Předměřice nad Labem a Černilov. V Třebechovicích pod Orebem a Předměřicích nad Labem provádí činnost v plném rozsahu, v Černilově zajišťuje jen odchyt zvířat.

Ředitelem je pan Ing. Miroslav Hloušek, který má pod sebou celkem 127 zaměstnanců, z toho je 119 strážníků, 6 pracovníků v administrativě, garážmistr a uklízečka. Strážníci vykonávají svojí činnost na základě zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Na grafu č. 2.1 můžeme vidět vývoj počtu strážníků od založení MpHK. Je zřejmé, že vývoj neustále stoupá. Důvodem je zdokonalování činnosti městské policie a potřeba více strážníků.

Graf. č. 2.1 - Vývoj počtu strážníků za období 1993 – 2009, zdroj MpHK

2.3 Činnosti městské policie

MpHK zajišťuje svoji činnost, která je stanovena zákonem č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Jsou to tyto činnosti:

- přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- podílí se v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
- podílí se na prevenci kriminality v obci,
- odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití (odhazování odpadků, ničení veřejné zeleně, poškozování motorových vozidel, neoprávněné zábory veřejného prostranství, apod.),

- odhalují přestupky a trestné činy, za přestupky ukládají v blokovém řízení pokuty nebo věc postupují ke správnímu řízení, pachatele trestných činů po jejich zadržení předává PČR, činí oznámení o podezření spáchání trestného činu,
- upozorňují fyzické a právnické osoby na zjištěné nedostatky a podle konkrétní situace činí opatření směřující k nápravě,
- zajišťuje pořádek a bezpečnost při mimořádných akcích,
- provádí odchyt zatoulaných psů a nelze-li zjistit majitele, předává je do útulku pro opuštěné psy.

Svoji činnost zajišťovala také na mimořádných akcích, které byly zprostředkovány městem Hradec Králové. Těchto akcí bylo za uplynulý rok 2009 mnoho, byly to převážně tyto - hokejové utkání, fotbalové utkání, masopustní průvod, Gastrohradec, Grand prix , Den Labe, International Flyting Display, Rock for people, Velká cena Hradec Králové, CIAF, Slavnosti Královny Elišky, Truck – fest, Jazz Goes To Town, Královéhradecké krajské dožínky, Svatováclavská přehlídka koní.⁷

2.4 Hospodaření městské policie

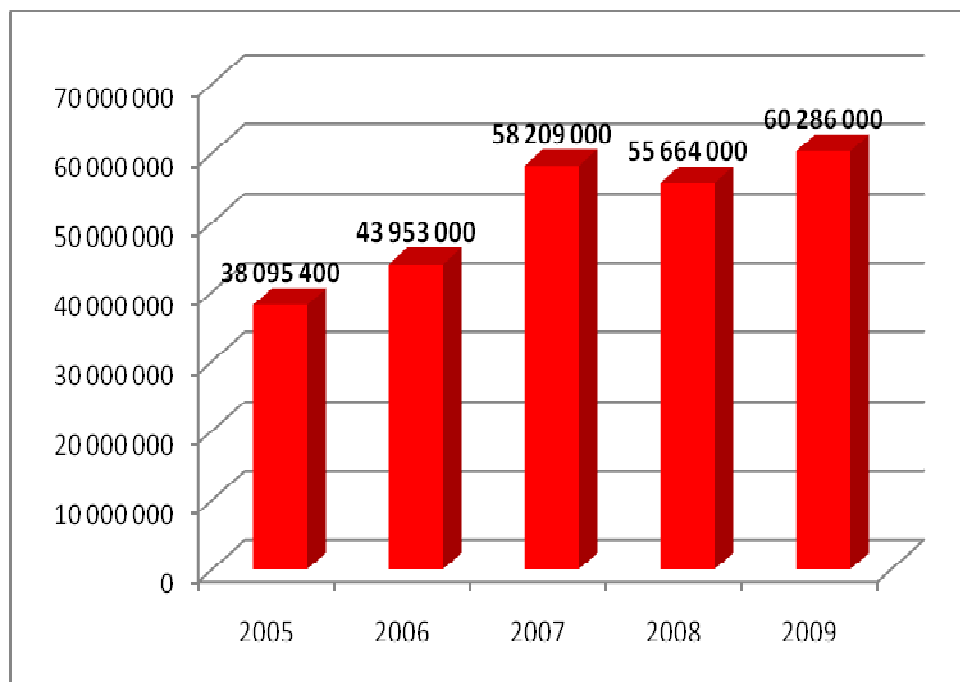
Celkové náklady na hospodaření za rok 2009 činily 60 286 000 Kč. V následující tabulce je podrobnější rozpočet, kdy celkový rozpočet jsem rozdělila na platy a ostatní osobní výdaje, nákup materiálu, služby, údržba a opravy, kapitálové výdaje a ostatní výdaje.

Rozpočet 2009	
Platy a ostatní osobní výdaje	52 159 000
Nákup materiálu	2 973 000
Služby	3 959 000
Údržba a opravy	755 000
Kapitálové výdaje	2 817 000
Ostatní výdaje	437 000
Celkem	60 286 000

Tabulka č. 2.1 – Rozpočet 2009 MP HK, zdroj MpHK

⁷ Dle poskytnutých informací od Městské policie Hradec Králové

Na grafu č. 2.2 je zaznamenán vývoj rozpočtu od roku 2005. Je vidět, že graf stoupá. Hlavní důsledek je zvyšování počtu zaměstnanců a tím i zvyšování výdajů na platy.

Graf č. 2.2 – Vývoj rozpočtu MpHK od roku 2005, zdroj MP HK

2.5 Složky městské policie

MpHK nemá rozdělení na určité oddíly. Každý strážník je po každé přiřazen k jiné činnosti při výkonu služby. Může řešit dopravní situace, nebo zajišťovat veřejný pořádek. Mezi složky MpHK bych tedy zařadila dopravní skupinu, psovody, pořádkovou jednotku, přestupkové oddělení.

Dopravní skupina plní úkoly, které se zaměřují na dodržování pravidel silničního provozu. Působí na celém území města a okrsků

Psovodi plní úkoly v rámci prevence. Zejména se zaměřují na chatové oblasti, dohlíží na veřejný pořádek v nočních hodinách, především proti vandalům a výtržníkům. Jsou také využíváni k zajištění veřejného pořádku při větších sportovních akcích. Celkem jsou zde 3 psovodi, kteří mají své psy k výkonu služby jen zapůjčeny.

Pořádková jednotka plní úkoly při dodržování veřejného pořádku. Nejvíce uplatnění mají na sportovních a kulturních akcích.

Přestupkové oddělení zpracovává všechny přestupky, které strážníci řešili ve své službě.

2.6 Oddělení prevence kriminality

Velkou část své činnosti věnují oddělení prevence kriminality. Hlavním úkolem tohoto oddělení je příprava a realizace přednáškové činnosti. Přednášejí seniorům, zdravotně handicapovaným, ale převážně se zaměřují na děti a žáky z mateřských, základních a střední škol. Například jsou to přednášky na téma bezpečné chování, dopravní výchova, domácí násilí, šikana. Oddělení prevence spolupracuje s prevencí kriminality v projektech i na akcích, které s těmito odděleními souvisí. Součástí je i ukázka z činnosti MpHK pro veřejnost. V roce 2009 řešila tyto preventivní programy:

- Hradec Králové – bezpečné město 2009,
- Sportovní den s městskou policií,
- Auto není trezor,
- Kontrola dětských hřišť.

Hradec Králové – bezpečné město 2009 byl projekt, který byl realizován pro děti. Na projektu se podílelo mnoho institucí, a to například PČR, Vojenská policie, Královéhradecký hasičský záchranný sbor, Nadace východočeské onkologie a mnoho dalších. Jednalo se tedy o dětský den, kdy pro děti byl připraven bohatý program. Děti zde mohly vidět ukázky z činnosti strážníků a jejich technického vybavení, z činnosti policistů, hasičů a vojenských policistů. Dále strážníci ukázali ukázky sebeobrany a výcvik psů. Celkem se zúčastnilo téměř 2 500 dětí.

Na závěr školního roku MpHK udělala sportovní akci, která měla název Sportovní den s Městskou policií. Byla zejména určena pro žáky 2. stupně základních škol. Na akci dále spolupracovali PČR, Královéhradecký hasičský záchranný sbor, Vojenská policie a mnoho dalších.

Dalším projektem byla akce „Auto není trezor“. Hlavní náplní bylo upozornit řidiče, kteří nechávají cennosti na viditelném místě ve svém vozidle, na nebezpečí vykradení. Důsledek této akce byl zvyšující počet vykradených aut před obchodními domy.

Posledním projektem je Kontrola dětských hřišť, kdy strážníci prohledávali dětská hřiště ohledně nálezů použitých stříkaček a jehel.

3 Městská policie Pardubice

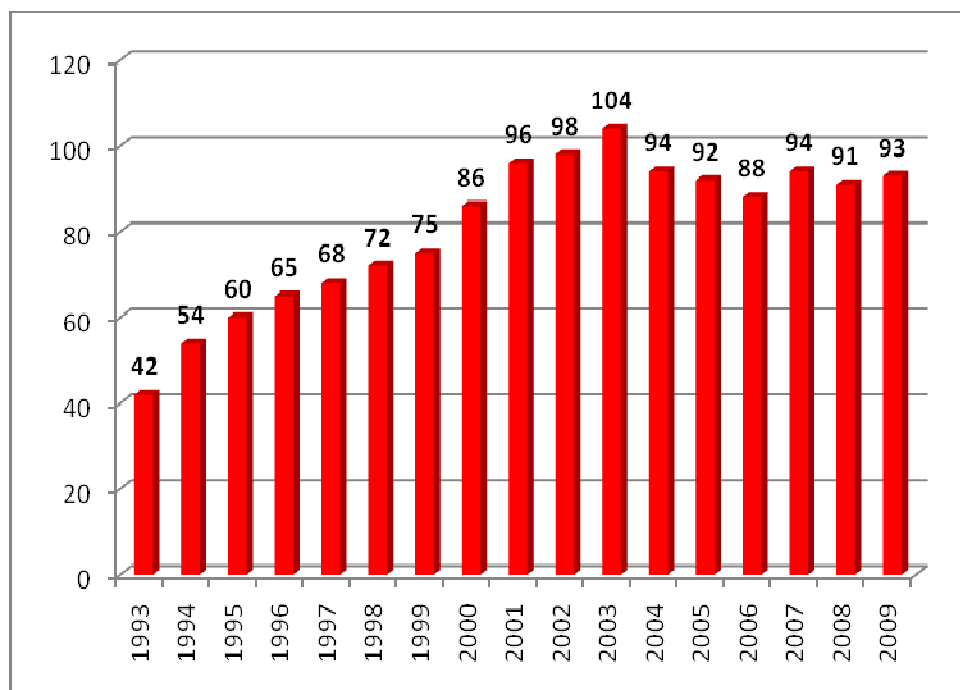
3.1 Charakteristika města

Pardubice jsou statutární město a metropole Pardubického kraje. Je jedním z nejkrásnějších východočeských měst. Je proslaveno historickou a kulturní kvalitou, což prokazuje městská památková rezervace. Leží na soutoku Labe a Chrudimky. Město je vzdáleno na východ od Prahy 104 km, přes 20 km jižně od Hradce Králové a 10 km severně od Chrudimi. Leží v Polabské nížině v nadmořské výšce 215 až 237 metrů. Rozloha Pardubic je skoro 78 km² a žije zde 90 765 obyvatel. Město je hlavně významné výrobou perníku a dostihovými závody – Velká pardubická.

3.2 Základní informace o městské policii

Městská policie Pardubice (dále jen MpP) vykonává svojí činnost od 1. 1. 1993. Ředitelství sídlí v centru města, v Pernerově ulici. Dále mají k dispozici 6 služeben v největších pardubických obvodech, a to v Ohranicích, Pardubičkách, Polabinách, Studánce, Svítkově a na Zeleném Předměstí. Městská policie spolupracuje s PČR, jejíž okresní ředitelství sídlí v ulici Na spravedlnosti.

Ředitelem MpP je Ing. Petr Kvaš, který tuto funkci vykonává od založení. Dále je zde zaměstnáno 102 osob, z toho 93 strážníků, 4 pracovnice v administrativě, garážmistr, 2 řidiči, uklízečka a správce dětského a dopravního hřiště na Dukle. Strážníci vykonávají svojí činnost v rámci pravomocí, které jsou uvedeny v zákoně. Každý uniformovaný strážník má označení příslušnosti k městské policii na služebních stejnokrojích, ale také na služebních vozidlech. Strážník, který je v civilu, se prokáže služebním průkazem nebo odznakem příslušnosti. Na grafu č. 3.1 můžeme vidět vývoj počtu strážníků od roku 1993. Do roku 2000 počet strážníků rostl a od roku 2000 až do současnosti se počet ustálil. Pohybuje se okolo 90 strážníků.

Graf č. 3.1 – Vývoj počtu strážníků za období 1993 – 2009, zdroj MpP, zdroj MpP

3.3 Činnosti městské policie

MpP zajišťuje úkoly v městských obvodech, které jsou předem dohodnuté a stanovené na základě požadavků samosprávy. V roce 2009 zajišťovala celkem 12 stálých úkolů a dále se podílela i na mimořádných akcích.

Stálé akce:

- ranní dohled na rizikových přechodech pro chodce v okolí základních škol,
- bezpečnostní doprovody s většími finančními obnosy,
- dohled nad veřejným pořádkem při vyplácení sociálních dávek na pokladnách Městského úřadu a při úředních hodinách Městského úřadu,
- kontroly městských parků, sportovišť, preventivní kontroly dětských hřišť a jiných významných objektů,
- asistence při otevírání a exekuci městských bytových a nebytových prostorů,
- doručování písemností,
- součinnost se soudy a exekutory z celé ČR,
- zajištění nezúčastněných osob na žádost PČR,

- odchyt toulavých zvířat,
- vyhledávání vraků motorových vozidel a předávání podkladů k jejich likvidaci,
- zabezpečení veřejného pořádku na území města s důrazem na nádraží ČD a ČSAD (problémoví bezdomovci a podnapilé osoby),
- výkon činnosti na základě veřejnoprávní smlouvy – Holice, Heřmanův Městec, Srnojedy, Ostřešany a Horní Jelení.⁸

Mezi mimořádné činnosti patří Aviatická pouť, Velká Pardubická steeplechase, Zlatá přílba, Pardubický vinařský půlmaratón, Dětský den na koupališti, Pardubický slunovrat na koupališti, Městské slavnosti a Pernštýnská noc, Pardubice na bruslích, Pivovarské slavnosti, kontroly na neoprávněné prodávání a podávání alkoholu osobám mladším 18 let, ukázky činnosti MpP na různých významných akcích, liga cyklistů při Základní škole Staňková, běžecký závod Pardubická devítka.⁹

V následující tabulce jsem shrnula činnosti, které za rok 2009 evidovala městská policie.

Přehled činností evidovaných městskou policií					
Čtvrtletí	1.	2.	3.	4.	Celkem
Výjezdy k napadenému objektu	159	178	165	146	648
Použití VOAŽ	6	9	11	10	36
Poskytnutí první pomoci	4	8	6	4	22
Odvoz na záchytnou stanici	27	67	42	40	176
Asistence u dopravní nehody	3	8	10	11	32
Nález věci – předání	17	25	22	24	88
Odchyt psů a jiných zvířat	65	71	59	65	260
Spolupráce s RZS	25	46	32	45	148
Spolupráce s hasiči	8	5	2	10	25
Spolupráce s PČR	16	27	22	23	88
Telefon 156	330	387	390	371	1478
Použití donucovacích prostředků	10	9	9	14	42
Krádeže	110	132	105	117	464
Přestupky zařazené do bodového systému	447	514	615	368	1944

⁸ Výroční zpráva z roku 2009 Městské policie Pardubice

⁹ Výroční zpráva z roku 2009 Městské policie Pardubice

Tabulka č. 3.1 – Přehled činností evidovaných městskou policií, zdroj MpP

3.4 Hospodaření městské policie

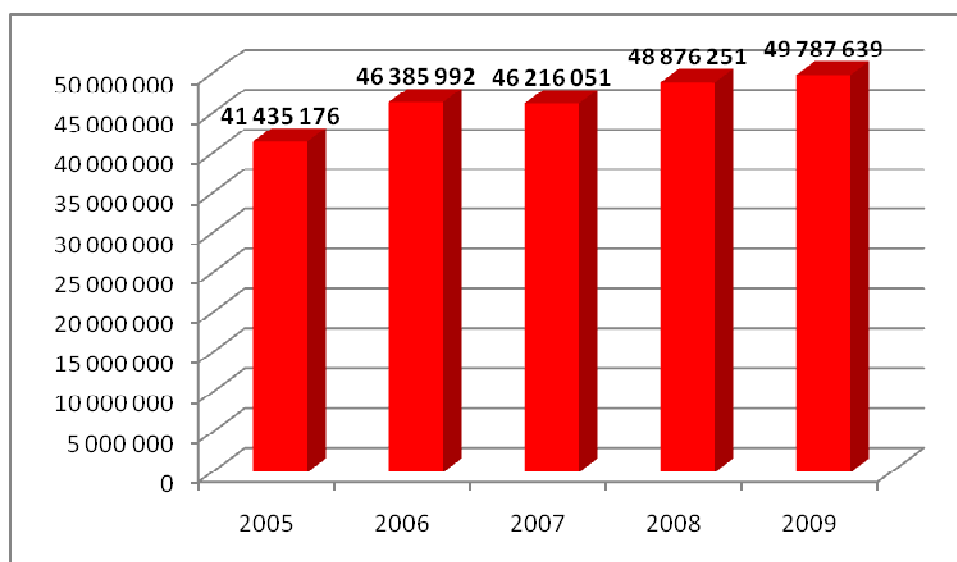
Celkové náklady na hospodaření MpP v roce 2009 činily 49 787 639,05 milionů korun. Tabulka č. 3.2 nám celkové náklady rozdělila na provoz městské policie, strojní investice, stavební investice, mzdy, soc. a zdrav. pojištění a ostatní výdaje.

	Schválený rozpočet 2009	Skutečnost 2009
Provoz MpP	7 936 200,00	7 920 868,45
Strojní investice	1 252 000,00	1,248 824,20
Stavební investice	70 000,00	70 000,00
Mzdy	29 200 000,00	29 192 315,00
Soc. a zdrav. pojištění	10 220 000,00	9 747 280,00
Ostatní výdaje	2 263 600,00	1 608 351,00
Celkem	50 941 800,00	49 787 639,65

Tabulka č. 3.2 – Rozpočet MpP v roce 2009, zdroj MpP

V dalším roce se musí městská policie vyrovnat s meziročním snížením rozpočtu o téměř 4 miliony korun. Toto snížení by co nejméně mělo ovlivnit kvalitní výkon služeb.

Graf č. 3.2 znázorňuje porovnání rozpočtu od roku 2004. Je zřejmé, že rozpočet se každým rokem zvyšuje. Důsledkem jsou vyšší náklady na provoz, mzdy, ale i další náklady.

Graf č. 3.2 – Vývoj rozpočtu MpP za období 2005 – 2009, zdroj MpP

3.5 Složky městské policie

V této části se okrajově zaměřím na tzv. specializované jednotky, kterými jsou dopravní skupina, jízdní oddíl, oddělení psovodů a pořádková jednotka.

Dopravní skupina se věnuje především řešení přestupků v dopravě hlavně v centru města. Zaměřují se na TPZOV, odtahy vozidel a měření rychlosti vozidel. Měření rychlosti nespadá už mezi hlavní činnost, jelikož podle novelizace zákona se musí měřený úsek označit vždy značkou, což už nemá takový význam

Jízdní oddíl je dominantou MpP, jelikož tento oddíl se vyskytuje jen u pěti měst z celé republiky. Jedná se o Pardubice, Kladno, Brno, Ostrava a Praha. Jeden z důvodů založení je koňská tradice, Mají zde celkem čtyři koně, o které se stará 6 strážníků. Zúčastňují se mnoha akcí po celé České republice. Výkon jízdní služby je směřován do centra města, ale hlavně do okrajových částí Pardubic.

Chod oddělení psovodů zajišťují čtyři psovodi se služebními psy. Svoji činnost zaměřují na prostory, které slouží k veřejné dopravě, k dohledu nad veřejným pořádkem při hokejových utkání. Dále se zaměřují na kontrolu parků a chatových oblastí. Oddělení psovodů se zúčastňují i mnoha akcí, při kterých ukazují výcvik jejich psů.

Pořádková jednotka slouží k zajištění veřejného pořádku na mimořádných akcích. Je to například při hokejových utkání nebo při různých kulturních a společenských akcí.

3.5 Oddělení prevence kriminality

MmP věnuje velkou část své činnosti na prevenci, jejímž úkolem je předcházet kriminalitě a obav z ní. Toto oddělení působí na občany Pardubic, ale především na rizikové skupiny, kterými jsou děti, mládež a senioři. Hlavní činností tohoto oddělení je v pořádání besed a přednášek v mateřských, základních a středních školách či ve středních odborných učilištích, dále pak v domově důchodců či jiných klubech seniorů. Cílem přednášek je seznámení s činností městské policie, informování o možnostech bezpečného chování a o dalším nebezpečí, se kterým se můžou setkat v reálném životě.

Preventivními programy MpP jsou:

- Community policing,
- Zdraví 21,
- Signál v tísní,
- Právo na každý den,
- Pepík Pozordej.

Community policing je projekt, který je založen na vzájemné důvěře mezi občany a strážníky. Řeší problémy při zajišťování veřejného pořádku a bezpečnosti lidí ve městě. Na bezpečnosti se podílejí všichni lidé, kteří ve městě žijí. Debatují o problémech ve městě, hledají řešení a na těchto řešeních spolupracují.

Zdraví 21 je dlouhodobý celosvětový program, jehož cílem je ochrana a rozvoj zdraví lidí po celý jejich život, snížení počtu nemocí a úrazů a snížení rozdílů ve zdravotním stavu obyvatel států. Tento program je rozdělen do jednadvaceti bodů. MpP se především účastní na snížení počtu smrtelných a vážných zranění v důsledku dopravních nehod a dále na bezpečnost cyklistů, jelikož v Pardubicích je mnoho cyklostezek.

Signál v tísní je projekt, který je určen osobám, kteří si nejsou schopni přivolat pomoc běžným způsobem. Je to zejména u osaměle žijících nemocných osob, které jsou v ohrožení života z důsledku dlouhodobé nemoci nebo trvale závažného zdravotního stavu. K telefonnímu přístroji osoby je zapojen speciální přístroj, který je ovládán dálkovým ovladačem. Při zmáčknutí tlačítka dálkového ovladače přijme operační středisko MpP tísňový signál a hlídka okamžitě vyrazí k místu hlášení. Hlavním cílem tohoto projektu je urychlování a zlepšování komunikaci mezi složkami, kteří poskytují pomoc, a snižuje se tedy riziko ohrožení člověka.

Právo na každý den je projekt, který pomocí soutěží chce zesílit právní vědomí mladé generace zajímavou formou. Tento program je hlavně určen žákům 8. a 9. tříd základních škol a žákům 3. a 4. ročníků na osmiletých gymnáziích.

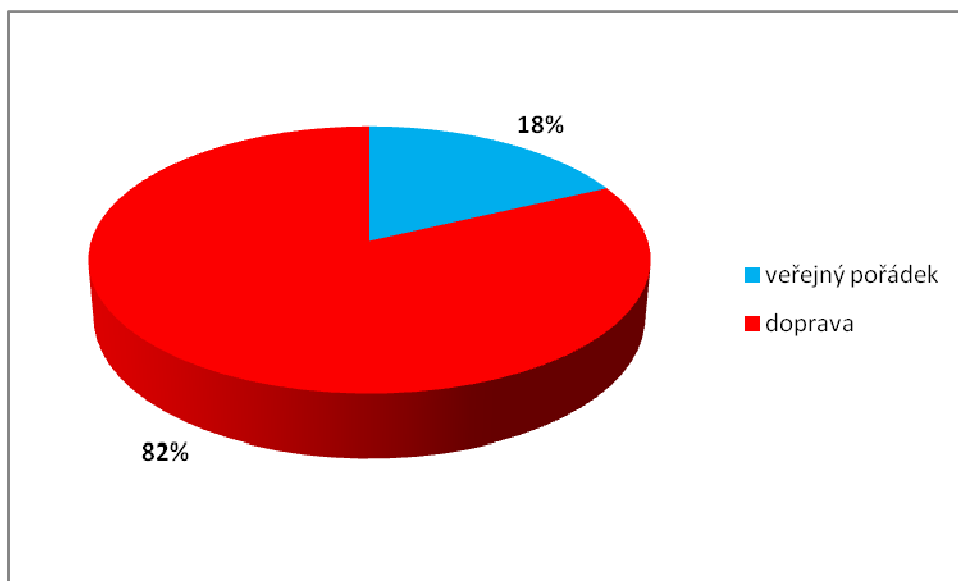
Pepík Pozordej je maskotem Městské policie Pardubice. Je to symbol, který doplňuje preventivní a propagační materiály pro děti. Autorem je chrudimský výtvarník, ilustrátor a animátor pan Mgr. Libor Škrlik. Jméno maskota určili děti formou soutěže v roce 2008.

4 Analýza činnosti Městské policie Hradec Králové s Městskou policií Pardubice

V této kapitole se zaměříme na problematiku řešení přestupků. Přestupky vymezuje zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon nám přestupek vymezuje jako zaviněné jednání, které porušuje nebo ohrožuje zájem společnosti a je za přestupek výslovně označeno v tomto nebo jiném zákoně, nejde-li o jiný správní delikt postižitelný podle zvláštních právních předpisů anebo o trestný čin. Dále přestupky upravuje zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

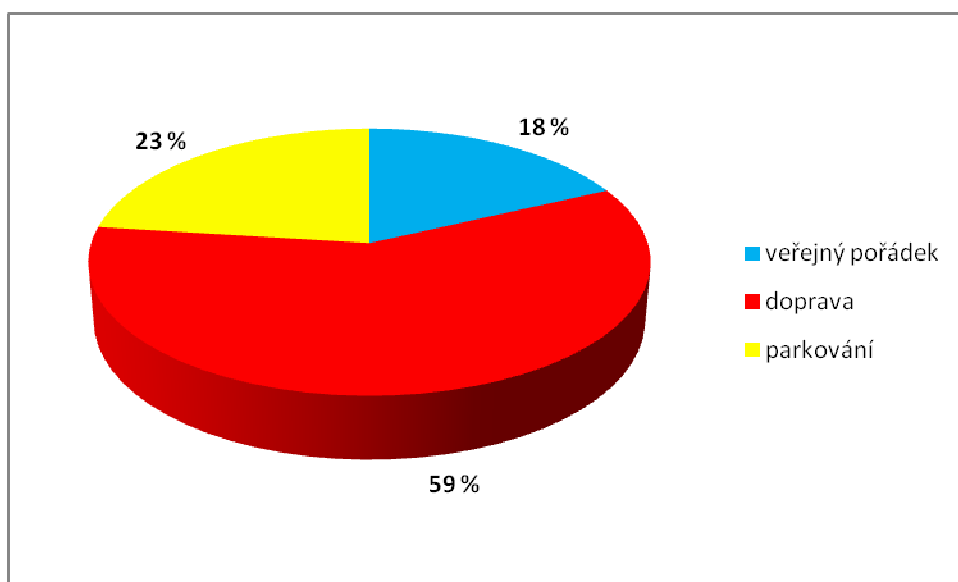
Řešení přestupků není nejvýznamnější činnost, kterou městská policie vykonává, ale má největší vliv na vnímání městské policie ze strany občanů města. Přestupky jsem rozdělila na tři velké skupiny, kterým strážníci věnují největší pozornost. Jedná se o veřejný pořádek, dopravu a dohled nad parkovacím systémem. Parkovací systém spadá také do dopravy, ale myslím si, že tato činnost je specifická a je vhodné ji oddělit.

Na grafu č. 4.1 můžeme vidět přestupky MpHK. Parkovací systém v Hradci Králové je pronajat soukromé firmě, z tohoto důvodu je graf rozdělen jen na přestupky v dopravě a ve veřejném pořádku. V roce 2009 strážníci vyřešili celkem 24 164 přestupků. Největší část zaujímá doprava, z celkového počtu zaujímá 82 %. V číslech to je 19 814 přestupků. Druhou část tvoří 18 % veřejný pořádek, v kterém se řešilo 4 350 přestupků.

Graf č. 4.1 – Přestupky MpHK v roce 2009, zdroj MpHK

Na grafu č. 4.2 máme znázorněné přestupky MpP. Strážníci v roce 2009 vyřešili celkem 21 276 přestupků. Největší částí je doprava, která zaujímá celkem 59 %. Z celkového počtu přestupků bylo v podobě dopravy řešeno 12 602 přestupků. Druhou největší částí je dohled nad parkovacím systémem, v kterém bylo řešeno 4 857 přestupků, což z celku je 23 %. Nejmenší část tvoří veřejný pořádek. Přestupků bylo 3 817, což je 18 %.

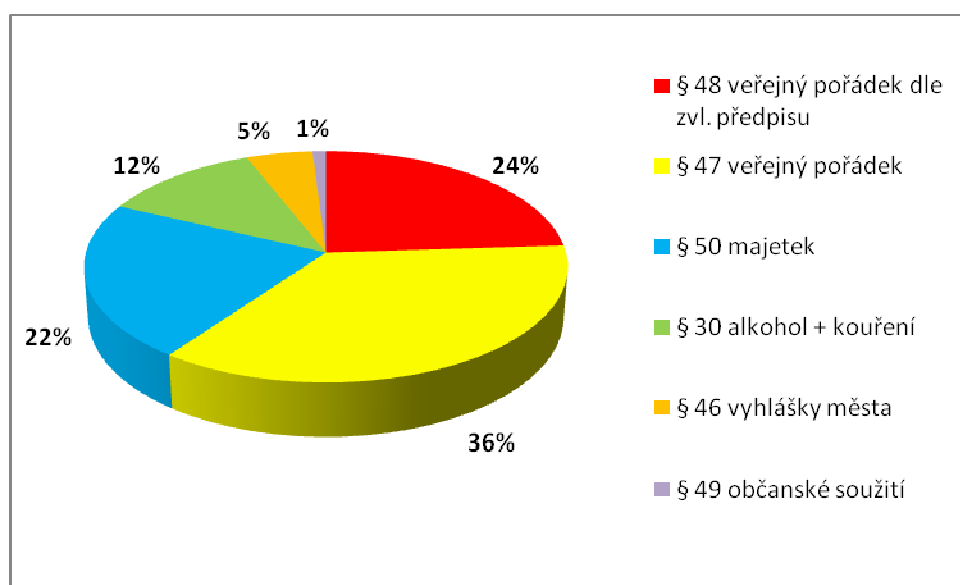

Graf č. 4.2 – Přestupky MpP v roce 2009, zdroj MpP

Jak můžeme vidět, MpHK řeší o 2 888 přestupků více než MpP. U obou policií největší část tvoří doprava.

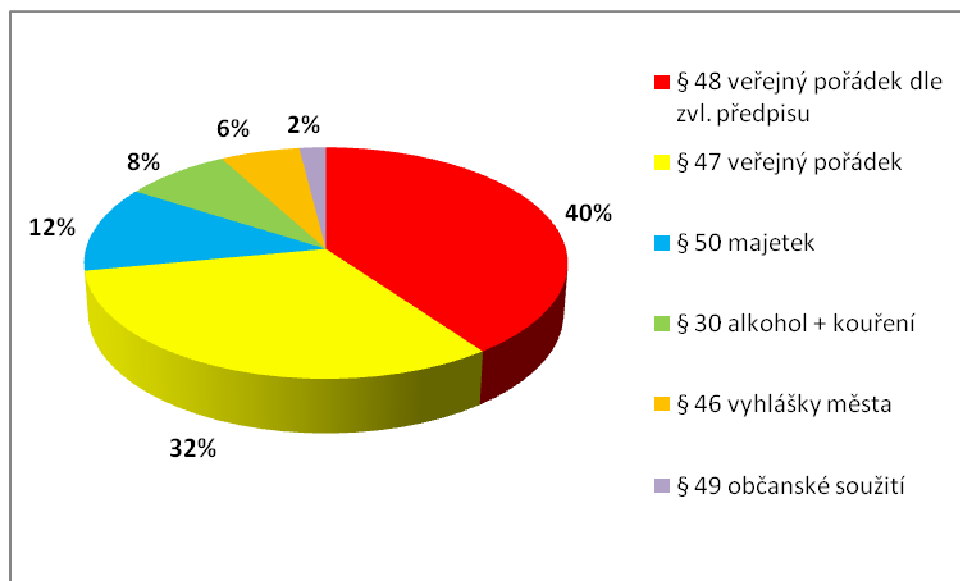
4.1 Veřejný pořádek

MpHK za rok 2009 vyřešila 4 350 přestupků v oblasti veřejného pořádku. Největší část zaujímá § 47, 48, 50. Mezi nejvíce porušovanými předpisy bylo stání na plochách veřejné zeleně a znečištění veřejného prostranství. Tyto dva přestupky představovaly až 23 % z přestupků proti veřejnému pořádku. Veřejný pořádek představuje 18 % z celkového počtu přestupků v Hradci Králové.

Graf č. 4.3 – Přestupky proti veřejnému pořádku MpHK v roce 2009, zdroj MpHK

Strážníci MpP v roce 2009 na úseku veřejného pořádku řešili celkem 3 817 přestupků. Nejčastější porušení se týkalo § 48, šlo o 1 385 přestupků. Jsou to hlavně přestupky jízda nebo stání na plochách veřejné zeleně a volné pobíhání psů. Druhý nejčastější porušovaný paragraf byl § 47, šlo o 984 přestupků. Bylo to hlavně znečištění veřejného prostranství a buzení veřejného pohoršení. Z celkového objemu počtu řešených prostředků činily tyto přestupky 15 procent.

Graf č. 4.4 – Přestupky proti veřejnému pořádku MpP v roce 2009, zdroj MpP

Je zřejmé, že obě města jsou na tom s veřejným pořádkem velmi podobně. V porovnání MpHK řeší nejvíce přestupky na veřejném pořádku a majetku, přičemž MpP hlavně řeší jen veřejný pořádek. U obou policí je nejčastější přestupek stání na plochách veřejné zeleně.

4.2 Doprava

MpHK dohromady v dopravě řešila 19 814 přestupků. Z celkového počtu doprava zaujímá až 82 %. V tabulce můžeme vidět 5 nejčastějších přestupků a jejich počet.

Přestupek	Počet
Zákaz zastavení	4 579
Zastavení/stání na chodníku	4 213
Zastavení na vyhrazeném parkovišti	3 932
Zákaz vjezdu	2 473
Zastavení/stání ve vyznačeném úseku	1 603

Tabulka č. 4.1 – Nejčastější přestupky v oblasti dopravy MpHK, zdroj MpHK

Přestupků v dopravě u MpP bylo 12 602, což je 59 % z celkového objemu. V následující tabulce nalezneme 5 nejčastěji porušovaných přestupků a jejich počet.

Přestupek	Počet
Zákaz zastavení	2 985
Zastavení na vyhrazeném parkovišti	2 581
Neplacené stání	2 276
Zastavení/stání na chodníku	1 624
Neoprávněné užití chodníku, stezky	1 600

Tabulka č. 4.2 – Nejčastější přestupky v oblasti dopravy MpP, zdroj MpP

MpHK řeší v oblasti dopravy mnohem více přestupků v porovnání s MpP. Je to až o 7 212 přestupků. Důvodem je, že MpP svoji činnost musí zaměřovat i na parkovací systém. U obou policí je na prvním místě řešení zákaz zastavení, dále už je to odlišné

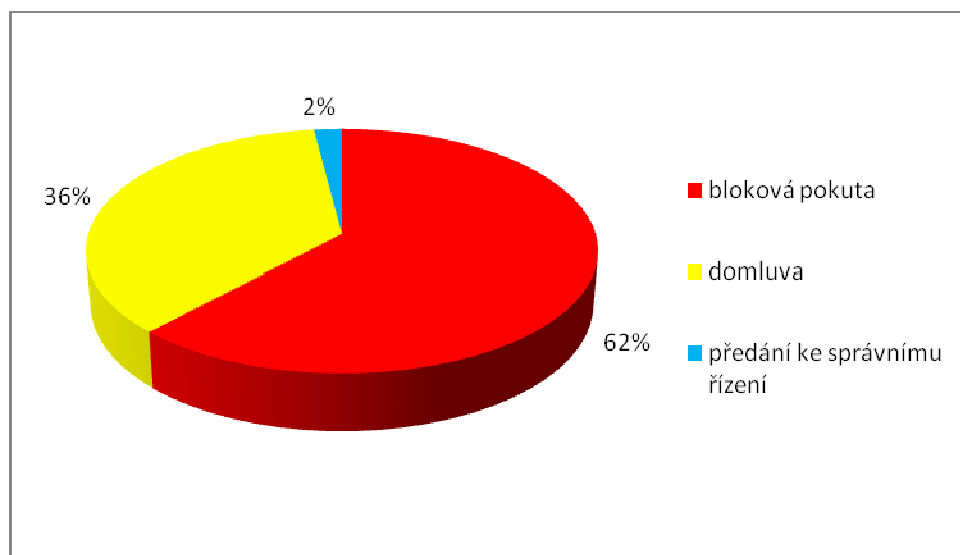
4.3 Dohled nad parkovacím systémem

Jak už jsem zmiňovala, dohled nad parkovacím systémem v Hradci Králové má soukromá firma Atol, a. s. MpHK tento problém nemusí řešit.

MpP je jediným subjektem, který v centru města zabezpečuje dohled nad parkovacím systémem. V roce 2009 bylo zjištěno celkem 4 857 přestupků. 2 276 přestupků bylo řešeno na parkovišti s parkovacím automatem a 2 581 přestupků bylo řešeno na parkovištích, která byla vyhrazená pro trvale bydlící. Z celkového objemu řešených přestupků se parkování podílí 23 %.

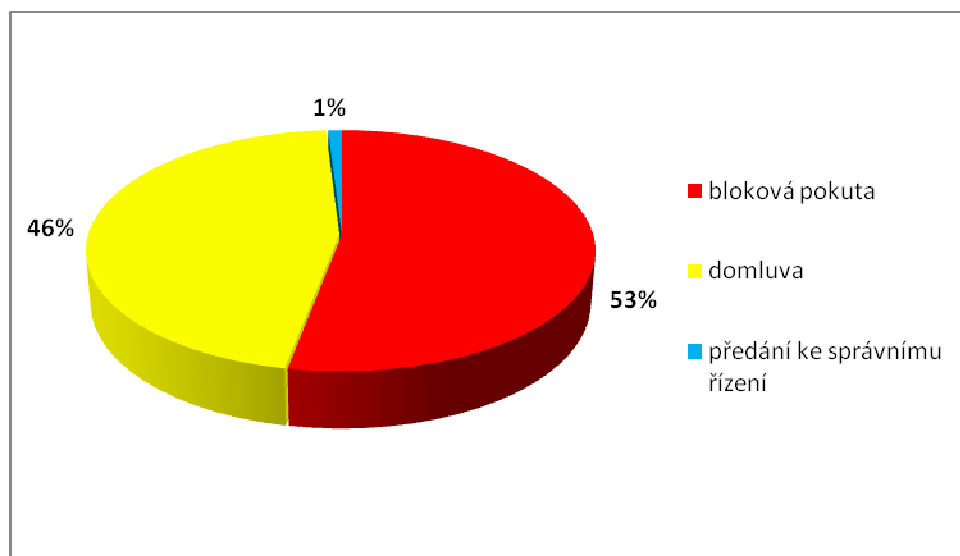
4.4 Uložené sankce

MpHK za rok 2009 řešila dohromady 24 164 přestupků v celkové výši 5 793 900 Kč. Blokově se vyřešilo 15 110 přestupků, domluvou 8 610 přestupků a 444 přestupků se předalo ke správnému řízení. Graf č. 4.5 nám ukazuje srovnání v procentech.

Graf č. 4.5 – Způsob řešení sankcí MphK za rok 2009, zdroj MphK

MpP vyřešila celkem 21 276 přestupků v souhrnné výši 3 293 700 Kč. Bloková pokuta byla dána u 11 347 přestupků, domluva byla u 9 721 přestupků a ke správnímu řízení putovalo celkem 208 přestupků. Následující graf nám porovnává sankce z pohledu procent.

Graf č. 4.6 – Způsob řešení sankcí MpP za rok 2009, zdroj MpP

MP HK uložila pokuty, které činily až 5 793 900 Kč. Tato částka je vyšší o 2 500 200 Kč oproti MpP. Je to důsledkem tím, že v Hradci Králové bylo provedeno více přestupků a hlavně u 62 % přestupků byla udělena pokuta, Pardubice dávali pokutu jen 53 %.

Závěr

Obecní policie je orgánem obce, která zabezpečuje místní záležitosti veřejného pořádku a plní úkoly, které jsou stanoveny v zákoně č. 553/1993 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem mé bakalářské práce bylo seznámit s činností městské policie se zaměřením na porovnání dvou velkých krajských měst Hradec Králové a Pardubice.

Svojí práci jsem rozdělila na tři části. V první části jsem se zabývala charakteristikou státní a obecní policie. Nejdříve jsem vystihla pojem policie a rozdíl mezi státní a obecní policií. Dále jsem okrajově popsala státní policie a více jsem se zaměřila na obecní policii.

V druhé části jsem se věnovala konkrétně Městské policii Hradec Králové a Městské policii Pardubice. Nejdříve jsem se zaměřila na základní charakteristiku. Zjistila jsem, že u MpHK je zaměstnáno 118 strážníků a hospodaří s 60 286 000 Kč. U MpP pracuje pouze 93 strážníků a hospodaří s rozpočtem 49 787 629 Kč. Hlavní rozdíl v činnosti těchto policií spočívá v organizačních složkách. MpHK nemá specifické skupiny, do kterých jsou strážníci rozděleni. MpP má tzv. specializované jednotky, ve kterých se strážníci věnují konkrétním činnostem.

V poslední části jsem analyzovala činnost, která se týkala řešení přestupků. MpHK celkem řešila 24 164 přestupků za rok 2009. Největší část zaujímala doprava, která tvořila 82 % z celkového objemu. Zbylou část tvořil veřejný pořádek. Bylo uděleno celkem 14 289 pokut v souhrnné výši 5 814 100 Kč. MpP za rok 2009 vyřešila 21 276 přestupků. 59 % z celkového počtu tvořila doprava, 23 % představovalo parkování a 18 - ti % se podílel veřejný pořádek. Pokuty rozdávali v 21 276 případech za celkovou výši 3 293 700 Kč.

Hradec Králové je oproti Pardubicím větší město z pohledu obyvatelstva, tak i rozlohou. Domnívám se, že tento rozdíl nám zasahuje i do tohoto porovnání. Městská policie Hradec Králové má jak vyšší počet strážníků, tak hospodaření a celkově zde řeší více problémů, jak můžeme vidět na činnosti řešení přestupků. Velký rozdíl v provádění činnosti Městských policií Hradec Králové a Pardubice jsem neobjevila, jelikož obě policie svoji činnost vykonávají zodpovědně a spolehlivě.

Seznam použité literatury

- [1] BRÁZDA, Jan. *Komunální policie ve velkých městech*. Vyd. 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2008. 120 s. ISBN 978-80-7251-274-4.
- [2] MACEK, Pavel; HÁJEK, Vladimír. *Obecní policie*. Vyd. 2. rozš. Praha: Policejní akademie České republiky, 1998. 161 s. ISBN 80-85981-78-5.
- [3] MACEK, Pavel; HÁJEK, Vladimír. *Obecní policie II*. Vyd. 1. Praha: Vydavatelství PA ČR, 2003. 168 s. ISBN 80-7251-133-5.
- [4] PILNÝ, Jaroslav. *Ekonomika veřejného sektoru*. Vyd. 2., upr. a dopl. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2007. 248 s. ISBN 978-80-7395-021-7.
- [5] POLIÁN, Milan. *Organizace a činnost veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2001. 342 s. ISBN 80-7175-098-0.

Internetové zdroje:

- [1] *Hradec Králové* [online]. 2010 [cit. 2010-06-23]. Městská policie Hradec Králové. Dostupné z WWW: <http://www.hradeckralove.org/hradec-kralove/mestska-policie>.
- [2] *Městská policie Pardubice* [online]. 2010 [cit. 2010-06-23]. O nás. Dostupné z WWW: <http://www.mppardubice.cz/index.html>.
- [3] *Wikipedie, otevřená encyklopedie* [online]. 2010 [cit. 2010-06-21]. Hradec Králové. Dostupné z WWW: http://cs.wikipedia.org/wiki/Hradec_Kralove.
- [4] *Wikipedie, otevřená encyklopedie* [online]. 2010 [cit. 2010-06-21]. Pardubice. Dostupné z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Pardubice>.

Právní normy:

- [1] Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii
- [2] Zákon č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky
- [3] Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Ostatní zdroje:

Poskytnuté informace od Městské policie Hradec Králové

Poskytnuté informace od Městské policie Pardubice

Výroční zpráva z roku 2009 Městské policie Pardubice

Seznam použitých zkratek

PČR – Policie České republiky

ČR – Česká republika

MpHK – Městská policie Hradec Králové

MpP – Městská policie Pardubice

VOAZ – výstražné opticko-akustické zařízení

RZS – rychlá záchranná služba

TPZOV – technický prostředek pro zabránění odjezdu vozidla

Seznam grafů

Graf. č. 2.1 - Vývoj počtu strážníků za období 1993 – 2009, zdroj MpHK	27
Graf č. 2.2 – Vývoj rozpočtu MpHK od roku 2005, zdroj MP HK.....	29
Graf č. 3.1 – Vývoj počtu strážníků za období 1993 – 2009, zdroj MpP, zdroj MpP ..	33
Graf č. 3.2 – Vývoj rozpočtu MpP za období 2005 – 2009, zdroj MpP.....	35
Graf č. 4.1 – Přestupky MpHK v roce 2009, zdroj MpHK	39
Graf č. 4.2 – Přestupky MpP v roce 2009, zdroj MpP.....	39
Graf č. 4.3 – Přestupky proti veřejnému pořádku MpHK v roce 2009, zdroj MpHK ..	40
Graf č. 4.4 – Přestupky proti veřejnému pořádku MpP v roce 2009, zdroj MpP	41
Graf č. 4.5 – Způsob řešení sankcí MpHK za rok 2009, zdroj MpHK.....	43
Graf č. 4.6 – Způsob řešení sankcí MpP za rok 2009, zdroj MpP.....	43

Seznam tabulek

Tabulka č. 2.1 – Rozpočet 2009 MP HK, zdroj MpHK	28
Tabulka č. 3.1 – Přehled činností evidovaných městskou policií, zdroj MpP.....	35
Tabulka č. 3.2 – Rozpočet MpP v roce 2009, zdroj MpP.....	35
Tabulka č. 4.1 – Nejčastější přestupky v oblasti dopravy MpHK, zdroj MpHK.....	41
Tabulka č. 4.2 – Nejčastější přestupky v oblasti dopravy MpP, zdroj MpP.....	42